

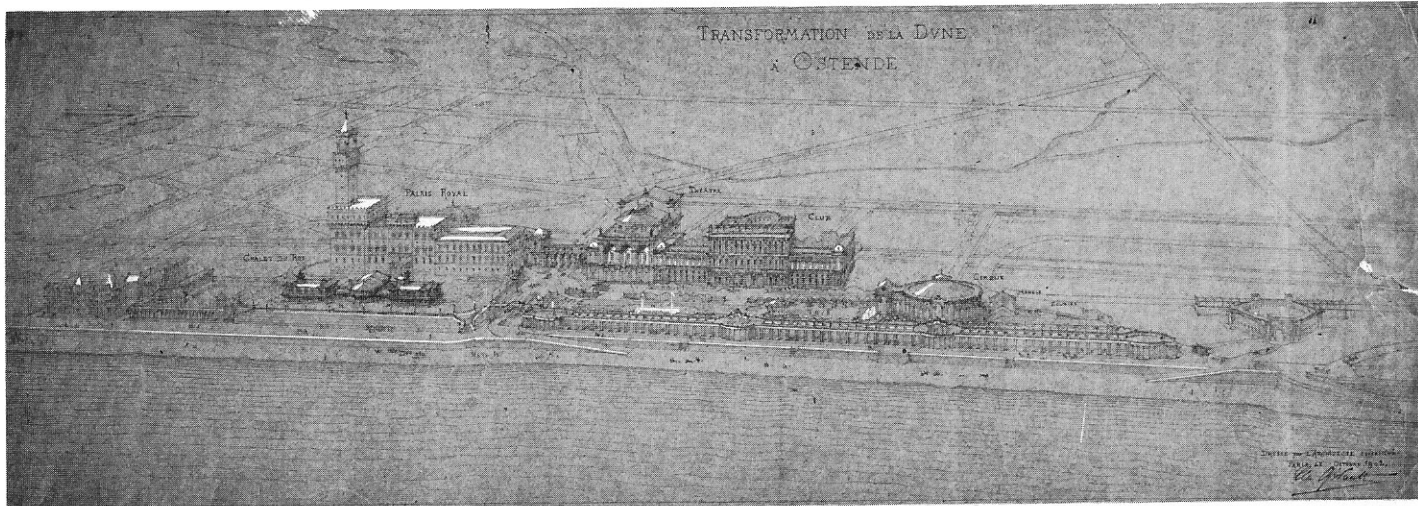
1902

Architecten Girault, Maquet en Marcel

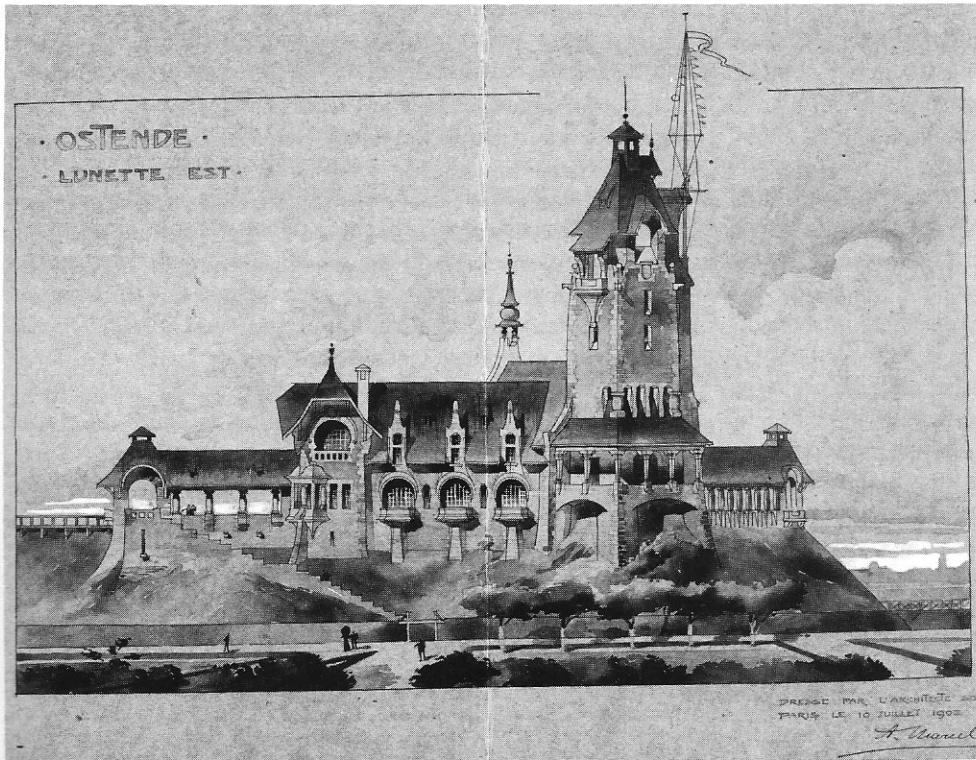
Ronny Gobyn

Leopold II was ervan overtuigd dat de verfraaiing van de steden door het aanleggen van parken en brede beplante lanen en de grandeur van de monumenten en gebouwen de uiterlijke tekens waren, waarvan de welvaart en het prestige van een natie konden afgelezen worden. Brussel kreeg in de eerste plaats zijn aandacht. De schittering van de hoofdstad zou uitstralen over alle gewesten van het land. Daarnaast genoten de kust en vooral Oostende van zijn interesse. Tijdens de 'Belle Epoque' waren de badsteden, met hun luxueus hotel- en villatoerisme, de plaatsen bij uitstek waar de nieuwe rijken en industriële renteniers hun macht en welstand etaleerden in een uitdagende, pronkerige en triomfalistische levenswijze. Op een halve eeuw tijd evolueerde Oostende van een eenvoudig havenstadje tot een kosmopolitische badplaats, die zich uitstrekte langs een 4 km lange zeedijk. Leopold II volgde deze transformatie van zeer nabij. Hij was nauw betrokken bij de keuze van de inplanting van het kursaal wanneer het algemeen stedenbouwkundig plan van Oostende opgesteld werd, na de afbraak van de vestingswallen en de aanleg van de zeedijk omstreeks 1870. Voor de koning was een visuele relatie met zijn nieuw te bouwen paleis, een houten chalet dat hij in 1874 liet optrekken, essentieel. In 1876 liet Leopold II de Duitse landschapsarchitect Keilig een openbaar park ontwerpen, waarvan hij zelf een gedeelte van de gronden schonk. Verder was hij de inspirator van alle stedenbouwkundige projecten voor de uitbreiding van Oostende in de richting van Mariakerke. Na 1896, wanneer de ivoor- en rubberhandel in zijn Kongolees Kroondomein winstgevend werden, beschikte hij over de noodzakelijke fortuinen waardoor hij zelfstandig kon gaan optreden. Uit deze periode dateren zijn meest in het oog springende projecten in Brussel, Laken en Tervuren. Voor Oostende koesterde hij megalomane plannen. Vanaf 1897 liet

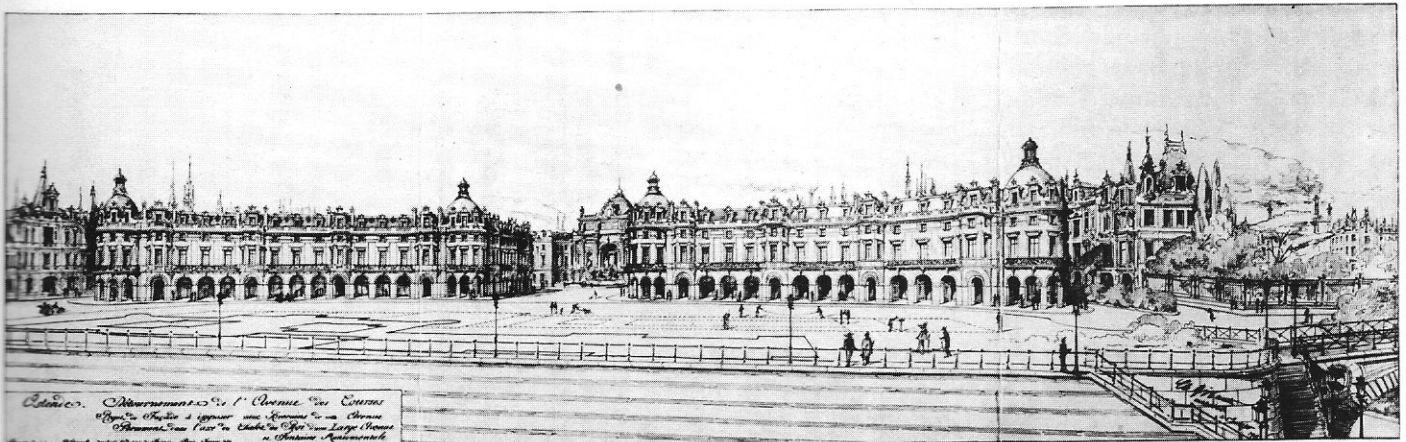
hij zijn geprivilegieerde architecten stapels ontwerpen maken. Alexandre Marcel (Chinees paviljoen, Japanse toren, verbouwingen Ardenne en Ciergnon) tekende Noorse stallingen, een nieuwe renbaan en een paleis in Art Nouveau-stijl. Henri Maquet (voorgevel paleis Brussel, Venetiaanse galerijen Oostende) ontwierp een winkelwandelgalerij en een indrukwekkend paleis in quattroceto-stijl met een monumentale trap, dat hij situeerde achter het koninklijk chalet. Charles Girault die vanaf 1901 zowat de favoriete architect van Leopold II geworden was (museum Tervuren, triomfboog Jubelpark, verbouwing paleis van Laken) maakte de ontwerpen die uiteindelijk de goedkeuring van de koning wegdroegen en de plannen van Maquet vervingen. Zijn grootschalig project uit 1902 voorzag in een paleis van 130 bij 40 m in Italiaanse neogotiek, geïnspireerd op het palazzo Vecchio te Firenze, en een reeks monumentale toeristisch attractieve constructies in neo-klassieke stijl: een theater, stallingen, een circus, een clubhuis, een museum en wandelgalerijen. Het is duidelijk dat bij het ontwerpen niet de omgeving, de ligging tegen-over de zee primeerde, wel de smaak van de klant. Het project werd herhaaldelijk herzien, lokaties werden gewijzigd en gebouwen werden toegevoegd (museum, kapel, hotel) zonder in essentie het uitgangspunt van 1902 te verlaten, maar het project werd, met uitzondering van de galerijen nooit gerealiseerd. Het duurde tot 1908 vooraleer de koning alle gronden (22,5 ha) in handen had, het moment waarop Kongo overgenomen werd door België. Bij de overname verkreeg hij 45 miljoen goudfrank van de Belgische Staat om zijn plannen te voltooien, waarvan hij de helft voor Oostende reserveerde. Na zijn dood in 1909 werden de werken stilgelegd en het project opgedoekt.

Project Architect H. Maquet
Foto: Archives Nationales, Paris

Ontwerp van A. Marcel

Charles Girault, "L'avenue des Courses"